

Inhaltsverzeichnis

I	Einleitung	1
1	Die Entstehung dialektaler Sprachräume	1
1.1	Ein kurzer Überblick über die Geschichte der deutschen Sprache	1
1.2	Das Germanische	3
1.3	Die zweite Lautverschiebung	5
1.4	Die räumliche Gliederung	6
1.5	Der Rheinische Fächer	9
1.6	Die frühneuhochdeutsche Diphthongierung und Monophthongierung	11
2	Das Forschungsgebiet im Überblick	12
2.1	Der Altkreis Siegen – Innengliederung	12
2.2	Die dialektale Gliederung	13
2.3	Die Nachbarmundarten im Vergleich	16
3	Das Projekt – die Methode	18
3.1	Das Fragebuch	20
3.2	Die Erhebungsorte	21
3.3	Die Gewährspersonen	21
3.4	Die Datenerhebung	23
3.5	Die Auswertung und Digitalisierung	23
4	Der SiSAL – Inhalt und Darstellungskonventionen	26
4.1	Das Bezugssystem	26
4.2	Die Kartendarstellung	27
4.2.1	Die Symbolik	27
4.2.2	Die Legende	28
4.2.3	Der deskriptive Teil	29
II	Kartenteil	31
1	Der Vokalismus	31
1.1	Die Kurzmonophthonge	31
1.1.1	Vokalreihe mhd. <i>i – ü – u</i>	31
1.1.1.1	Mhd. <i>i</i> in <i>viel</i>	34
1.1.1.2	Mhd. <i>i</i> in <i>sind</i>	38
1.1.1.3	Mhd. <i>i</i> in <i>Wiese</i>	42

1.1.1.4	Mhd. <i>i</i> in <i>nichts</i>	46
1.1.1.5	Mhd. <i>ü</i> in <i>Mücke</i>	50
1.1.1.6	Mhd. <i>ü</i> in <i>Mühle</i>	54
1.1.1.7	Mhd. <i>u</i> in <i>du</i>	58
1.1.1.8	Mhd. <i>u</i> in <i>gefunden</i>	62
1.1.1.9	Mhd. <i>u</i> in <i>Wurm</i>	66
1.1.2	Vokalreihe mhd. <i>e/ë – ö – o</i>	70
1.1.2.1	Mhd. <i>e</i> in <i>Hölle</i>	72
1.1.2.2	Mhd. <i>e</i> in <i>Hände</i>	76
1.1.2.3	Mhd. <i>ë</i> in <i>Regen</i>	80
1.1.2.4	Mhd. <i>ë</i> in <i>gestern</i>	84
1.1.2.5	Mhd. <i>ö</i> in <i>Köpfe, Knöpfe</i>	88
1.1.2.6	Mhd. <i>ö</i> in <i>Hörner</i>	92
1.1.2.7	Mhd. <i>o</i> in <i>Woche</i>	96
1.1.2.8	Mhd. <i>o</i> in <i>Hof</i>	100
1.1.3	Mhd. <i>ä</i> und <i>a</i>	105
1.1.3.1	Mhd. <i>ä</i> in <i>Nägel</i>	106
1.1.3.2	Mhd. <i>a</i> in <i>Nacht</i>	110
1.1.3.3	Mhd. <i>a</i> in <i>Gras</i>	114
1.2	Die Langmonophthonge	119
1.2.1	Vokalreihe mhd. <i>î – iu – û</i>	119
1.2.1.1	Mhd. <i>î</i> in <i>schneien</i>	120
1.2.1.2	Mhd. <i>î</i> in <i>Wein</i>	124
1.2.1.3	Mhd. <i>î</i> in <i>Deichsel</i>	128
1.2.1.4	Mhd. <i>î</i> in <i>weiße</i>	132
1.2.1.5	Mhd. <i>iu</i> (ahd. <i>iu</i>) in <i>Leute</i>	136
1.2.1.6	Mhd. <i>iu</i> (ahd. <i>iu</i>) in <i>euch</i>	140
1.2.1.7	Mhd. <i>iu</i> (ahd. <i>iu</i>) in <i>heute</i>	144
1.2.1.8	Mhd. <i>iu</i> (ahd. <i>û</i>) in <i>Häuser, Mäuse</i>	148
1.2.1.9	Mhd. <i>û</i> in <i>Daumen</i> (Pl.)	152
1.2.1.10	Mhd. <i>û</i> in <i>Bauern</i> (Pl.)	156
1.2.1.11	Mhd. <i>û</i> in <i>Haus, Maus</i>	160
1.2.2	Vokalreihe mhd. <i>ê – æ – ô</i>	165
1.2.2.1	Mhd. <i>ê</i> in <i>Schnee</i>	166
1.2.2.2	Mhd. <i>ê</i> in <i>gehen</i>	170

1.2.2.3	Mhd. <i>æ</i> in <i>höher</i>	174
1.2.2.4	Mhd. <i>æ</i> in <i>böse</i>	178
1.2.2.5	Mhd. <i>ô</i> in <i>groß</i>	182
1.2.2.6	Mhd. <i>ô</i> in <i>hoch</i>	186
1.2.3	Mhd. <i>æ</i> und <i>â</i>	191
1.2.3.1	Mhd. <i>æ</i> in <i>mähen</i>	192
1.2.3.2	Mhd. <i>â</i> in <i>getan</i>	196
1.2.3.3	Mhd. <i>â</i> in <i>ohne</i>	200
1.3	Die Diphthonge	205
1.3.1	Vokalreihe mhd. <i>ie – üe – uo</i>	205
1.3.1.1	Mhd. <i>ie</i> in <i>tief</i>	206
1.3.1.2	Mhd. <i>ie</i> in <i>fliegen</i>	210
1.3.1.3	Mhd. <i>üe</i> in <i>Kühe</i>	214
1.3.1.4	Mhd. <i>üe</i> in <i>Füße</i>	218
1.3.1.5	Mhd. <i>uo</i> in <i>gute</i>	222
1.3.1.6	Mhd. <i>uo</i> in <i>Pflug</i>	226
1.3.1.7	Mhd. <i>uo</i> in <i>suchen</i>	230
1.3.2	Vokalreihe mhd. <i>ei – öu – ou</i>	235
1.3.2.1	Mhd. <i>ei</i> in <i>heim</i>	236
1.3.2.2	Mhd. <i>ei</i> in <i>Seife</i>	240
1.3.2.3	Mhd. <i>öu</i> in <i>Heu</i>	244
1.3.2.4	Mhd. <i>öu</i> in <i>Bäume</i>	248
1.3.2.5	Mhd. <i>ou</i> in <i>Frau</i>	252
1.3.2.6	Mhd. <i>ou</i> in <i>Baum</i>	256
1.3.2.7	Mhd. <i>ou</i> in <i>laufen</i>	260
2	Der Konsonantismus	265
2.1	Die Velarisierung	265
2.1.1	Mhd. <i>n</i> im Auslaut in <i>Wein, Bein, braun</i>	266
2.1.2	Mhd. <i>n</i> im Inlaut in <i>Kinder, finden, unten</i>	270
2.1.3	Mhd. <i>n</i> innervokalisch in <i>Schreiner (Sg.), seiner</i>	274
2.2	Die Spirantisierung	279
2.2.1	Mhd. <i>b/p</i> im Auslaut in <i>ab, Laub, taub</i>	280
2.2.2	Mhd. <i>f</i> im Auslaut in <i>auf, tief</i>	284
2.3	Der Rhotazismus von mhd. <i>t</i> in <i>Wetter, Schatten (Sg.), Schlitten (Sg.)</i>	288
III	Fazit	292

Literaturverzeichnis	295
Abkürzungsverzeichnis.....	300
Abbildungsverzeichnis.....	301
Tabellenverzeichnis.....	304
Kartenverzeichnis.....	305
Ortsverzeichnis	307
Anhang.....	308